

METODICKO-ORGANIZAČNÉ POKYNY

5. ročník Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry školský rok 2012/2013

5. ročník Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry (OSJL) sa v školskom roku 2012/2013 uskutoční v súlade s Organizačným poriadkom Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry a smernicou Ministerstva školstva SR č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení.

Vyhlasovateľom OSJL je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, odborným garantom je Slovenská komisia Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry (SK OSJL) v spolupráci so Slovenskou asociáciou učiteľov slovenčiny (SAUS), organizačným zabezpečením je poverená IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, krajské školské úrady (KŠÚ) a poverené centrá voľného času (CVČ).

Ministerstvo školstva SR garantuje:

- a) celoštátne kolo súťaže po stránke finančnej a organizačnej prostredníctvom IUVENTY, po stránke odbornej prostredníctvom SK OSJL,
- b) krajské a obvodné kolá po stránke finančnej a organizačnej prostredníctvom KŠÚ a poverených CVČ, školské kolá prostredníctvom škôl, odbornú stránku týchto kôl garantuje prostredníctvom SK OSJL, krajských a obvodných komisií OSJL.

Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry sa organizuje v nasledovných kategóriách:

Kategória C – žiaci 8. a 9. ročníka základných škôl, žiaci 3. a 4. ročníka osemročných gymnázií,
kategória B – žiaci 1. a 2. ročníka stredných škôl, žiaci 5. a 6. ročníka osemročných gymnázií,
kategória A – žiaci 3., 4. a 5. ročníka stredných škôl, žiaci 7. a 8. ročníka osemročných gymnázií.

Žiak súťaží v kategórii, ktorá zodpovedá typu školy, ročníku a ďalším kritériám, ktoré sú uvedené v týchto pokynoch.

OSJL je postupová súťaž. Podmienkou postupu do vyššieho kola je absolvovanie nižšieho kola a umiestnenie sa na 1. mieste. V prípade odôvodnenej neúčasti víťaza (závažné zdravotné alebo rodinné dôvody) postupuje do vyššieho kola náhradník – súťažiaci, ktorý sa umiestnil na 2. mieste v príslušnej kategórii. Nahradenie súťažiaciho je možné uskutočniť najneskôr tri pracovné dni pred termínom konania príslušného kola súťaže po dohovore s organizátorom.

ŠKOLSKÉ KOLO

Školského kola sa dobrovoľne zúčastňujú žiaci kategórií A, B, C, ktorí v škole prejavia o súťaž záujem.

Školské kolá organizujú školy na základe dobrovoľnosti. Za ich prípravu, finančné, organizačné a odborné zabezpečenie zodpovedajú riaditeľ školy a predmetová školská komisia.

Úlohou predmetovej školskej komisie je spropagovať olympiádu medzi žiakmi, odborne usmerňovať a odporučiť vhodnú literatúru.

Predmetová školská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito pokynmi. Každú kategóriu hodnotí odborná porota (hodnotiaca komisia), odporúčame vytvoriť trojčlenné odborné poroty. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.

Odborná porota určí poradie súťažiacich, predseda predmetovej školskej komisie oboznámi súťažiacich s výsledkami a vyhlási víťaza danej kategórie. Diplom pre víťazov podpíše predseda predmetovej školskej komisie a riaditeľ školy.

Predseda predmetovej školskej komisie zašle **výsledkové listiny** školského kola elektronickou poštou, resp. poštou, najneskôr **do 7 dní** predsedovi obvodnej komisie OSJL a príslušnému KŠÚ alebo

poverenému CVČ (kategória C), predsedovi krajskej komisie a príslušnému KŠÚ alebo poverenému CVČ (kategória A, B).

Predseda predmetovej školskej komisie vyhodnotí priebeh a úroveň školského kola, **vyhodnotenie** zašle predsedovi obvodnej komisie OSJL (kategória C) a predsedovi krajskej komisie OSJL (kategórií A a B) najneskôr **do 7 dní** po ukončení súťaže.

OBVODNÉ KOLO

Obvodného kola sa zúčastňujú žiaci kategória C, ktorí sa v školskom kole umiestnili na 1. mieste.

Obvodné kolo OSJL pre žiakov základných škôl kategória C a príslušných ročníkov osemročných gymnázií zabezpečuje po odbornej stránke obvodná komisia OSJL.

Obvodnú komisiu OSJL vymenúva príslušný KŠÚ. Návrh na predsedu obvodnej komisie predkladá príslušnému KŠÚ predseda krajskej komisie a návrh na členov obvodnej komisie predkladá predseda obvodnej komisie.

Obvodné kolo OSJL organizačne zabezpečuje škola alebo školské zariadenie, na základe písomného poverenia príslušného KŠÚ, v spolupráci s príslušnou obvodnou komisiou. Poverená škola pozve písomne žiakov umiestnených v školskom kole na 1. mieste najmenej **14 dní pred konaním súťaže**. Členov odbornej poroty vymenúva KŠÚ na základe návrhu predsedu obvodnej komisie. Obvodné komisie navrhnu odborné poroty pre každú kategóriu tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, zástupcovia metodicko-pedagogických centier a iní, ktorí objektívne posúdia úroveň vedomostí súťažiacich. Jedna odborná porota môže hodnotiť aj dve kategórie.

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE

Odbornú porotu môžu tvoriť aj učitelia zúčastnených škôl, pričom predseda obvodnej komisie zabezpečí ich účasť v porote tak, aby učiteľ nebol členom poroty v tej kategórii, v ktorej súťaží jeho žiak.

Obvodné kolá súťaže sa uskutočnia v každom obvode. V prípade nízkeho počtu súťažiacich vo viacerých obvodoch je prípustné spoločne zorganizovať obvodné kolo pre tieto obvody v jednom termíne, v ktorom budú súťažiť žiaci z viacerých obvodov. Výsledkové listiny, diplomy a ceny však musia byť udelené samostatne za každý obvod.

Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže. Členovia odbornej poroty sa riadia týmito pokynmi. Každú kategóriu hodnotí odborná porota, odporúčame vytvoriť trojčlenné odborné poroty. Organizátor obvodného kola zabezpečí podľa počtu súťažiacich potrebné množstvo kópií súťažných materiálov.

Po ukončení obvodného kola odovzdá predseda odbornej poroty **výsledkové listiny** predsedovi obvodnej komisie, ktorý ich zašle elektronickou poštou, resp. poštou **do 7 dní** predsedovi krajskej komisie OSJL a KŠÚ alebo poverenému CVČ.

Predseda obvodnej komisie **vo vyhodnotení podujatia** uvedie o. i. zoznam škôl, ktoré sa do súťaže zapojili, a celkový počet zúčastnených žiakov na školských kolách i v obvodnom kole olympiády. Vyhodnotenie zašle predseda obvodnej komisie OSJL elektronickou poštou, resp. poštou, príslušnému predsedovi krajskej komisie OSJL **do 7 dní**.

Predseda obvodnej komisie zabezpečí odovzdanie **prihlášky** víťaza obvodného kola **do krajského kola** organizátorovi krajského kola **do 7 dní** po ukončení súťaže.

KRAJSKÉ KOLO

Krajského kola sa zúčastňujú žiaci kategórií A a B, ktorí sa v školských kolách umiestnili na 1. mieste a žiaci kategória C, ktorí sa v obvodných kolách umiestnili na 1. mieste.

KŠÚ poverí organizáciou krajského kola inštitúciu, ktorá písomne pozve do krajského kola žiakov umiestnených na 1. mieste v obvodných kolách (kategória C) a žiakov umiestnených na 1. mieste v školských kolách (kategórie A a B) najmenej **7 dní pred konaním súťaže**. Krajské kolo musí byť organizované na jednom mieste spoločne pre žiakov základných a stredných škôl a musí byť na ňom prítomný krajský predseda OSJL.

KŠÚ vymenúva predsedu, členov krajskej komisie OSJL a odbornej poroty tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, zástupcovia metodicko-pedagogických centier a iní. Krajská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito pokynmi. Každú kategóriu hodnotí odborná porota, odporúčame vytvoriť trojčlenné odborné poroty. Jedna odborná porota môže hodnotiť aj dve kategórie. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE

Odbornú porotu môžu tvoriť aj učitelia zúčastnených škôl, pričom predseda krajskej komisie zabezpečí ich účasť v porote tak, aby učiteľ nebol členom poroty v tej kategórii, v ktorej súťaží jeho žiak.

Predseda krajskej komisie OSJL zašle **výsledkové listiny** elektronickou poštou, resp. poštou, príslušnému KŠÚ alebo poverenému CVČ a IUVENTE **do 7 dní** po krajskom kole.

Vyhodnotenie, vrátane štatistiky (školského, obvodného a krajského kola) zašle predseda krajskej komisie OSJL elektronickou poštou príslušnému KŠÚ alebo poverenému CVČ a IUVENTE **do 7 dní**.

Do celoštátneho kola postupujú žiaci, ktorí sa umiestnili v krajských kolách na prvom mieste v každej kategórii.

Pozvánka a pokyny na celoštátne kolo budú zverejnené na www.olympiady.sk v príslušnom ročníku OSJL. Postupujúci súťažiaci sa prihlasujú na celoštátne kolo OSJL na www.olympiady.sk v časti OSJL/Prihlasovanie a riadia sa Pokynmi pre účastníkov podujatí predmetových olympiád a postupových súťaží zabezpečovaných IUVENTOU, ktoré sú zverejnené na www.olympiady.sk v časti Dokumenty/Pokyny pre účastníkov podujatí POPS.

CELOŠTÁTNE KOLO

Celoštátneho kola sa zúčastňujú žiaci základných a stredných škôl, kategórií A, B, C, umiestnení v krajskom kole OSJL na 1. mieste.

Celoštátne kolo OSJL zabezpečuje po odbornej stránke SK OSJL, ktorú vymenúva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Návrh na predsedu SK OSJL podáva Slovenská asociácia učiteľov slovenčiny (SAUS) a návrh na členov Slovenskej komisie OSJL podáva predseda SK OSJL. Celoštátne kolo OSJL zabezpečuje po organizačnej stránke IUVENTA.

Odporúčame vytvoriť trojčlenné odborné poroty pre jednotlivé kategórie, ktoré postupujú pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a týmito pokynmi. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.

Odborná porota určuje poradie súťažiacich, predseda Slovenskej komisie OSJL oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza v danej kategórii. Písomné práce súťažiacich uschováva organizátor celoštátneho kola jeden rok.

IUVENTA zverejní výsledkové listiny celoštátneho kola na internetovej stránke www.olympiady.sk.

**Harmonogram Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry
5. ročník, školský rok 2012/2013**

Kolo	Termín	Zaslanie		
		výsledkových listín ¹⁾	vyhodnotenia ²⁾	prihlášok do vyššieho kola ³⁾
ŠKOLSKÉ (kategórie A,B,C)	do 30. 11. 2012	do 7 dní predsedovi OK OSJL (C), predsedovi KK OSJL (A,B) a KŠÚ alebo poverenému CVČ (A,B,C)	do 7 dní predsedovi OK OSJL (C), predsedovi KK OSJL (A,B)	do 7 dní organizátorovi obvodného kola (C) organizátorovi krajského kola (A,B)
OBVODNÉ (kategória C) miesto určí KŠÚ	13. 12. 2012	do 7 dní predsedovi KK OSJL, predsedníčke SK OSJL a KŠÚ alebo poverenému CVČ	do 7 dní predsedovi KK OSJL	do 7 dní organizátorovi krajského kola OSJL
KRAJSKÉ (kategórie A,B,C) miesto určí KŠÚ	8. 2. 2013	do 15. 2. 2013 predsedníčke SK OSJL, KŠÚ alebo poverenému CVČ a IUVENTE	do 15. 2. 2013 predsedníčke SK OSJL, KŠÚ alebo poverenému CVČ a IUVENTE	Prihlásenie na www.olympiady.sk v časti OSJL/Prihlasovanie
CELOŠTÁTNE (kategórie A,B,C) Bratislava	24.-25. 4. 2013			

Tlačivá výsledkové listiny¹⁾, tlačivá na vyhodnotenie podujatí²⁾ a tlačivá prihlášok do obvodného a krajského kola³⁾ sú zverejnené na internetovej stránke **www.olympiady.sk** v časti OSJL/tlačivá.

**Ďalšie informácie podajú členovia
Slovenskej komisie Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry:**

PhDr. Eva Vrbanová (zastupujúca predsedníčka SK OSJL)

Gymnázium A. Einsteina, Einsteinova 35, 852 03 Bratislava

Tel.: 02/63451184

E-mail: vrbanova@einsteinova.sk

RNDr. Roman Lehotský (tajomník SK OSJL)

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Búdková 2, 811 04 Bratislava

Tel: 02/59296271, 0905/497708, fax: 02/59296123

E-mail: roman.lehotsky@iuventa.sk

Web: www.olympiady.sk, www.iuventa.sk

Pokyny pre členov odbornej poroty

1. Deň pred začiatkom súťaže odborná porota pripraví materiál na písomnú časť súťaže.
2. Časový harmonogram (odporúčaná)

8:00 – 8:30	prezentácia
8:30 – 9:00	žrebovanie čísel, organizačné pokyny
9:00 – 10:00	písomná časť (práca s textom a transformácia textu)
10:00 – 10:30	prestávka
10:30 – 11:00	príprava na ústnu časť (pozri bod 5)
11:00	ústna časť súťaže
3. Pred začiatkom súťaže si každý žiak vyžrebuje číslo, pod ktorým bude súťažiť. Číslo uvádza na všetkých materiáloch písomnej časti olympiády. Mená súťažiacich zistia členovia poroty až po stanovení poradia víťazov pred oficiálnym vyhlásením výsledkov, t.j. po skončení písomnej a ústnej časti.
4. **Písomná časť** pozostáva:
  1. **z práce s textom zameranej** na porozumenie textu, jeho analýzu z hľadiska jazykových rovín (30 min),
  2. **z transformácie textu** na iný slohový útvar, využitie iných slohových postupov a jazykových štýlov (30 min). Táto časť súťaže prebieha v rovnakom čase.
5. **Ústna časť**

Tému tejto časti vyhlasuje predseda odbornej poroty po skončení písomných častí. Poradie súťažiacich určujú vyžrebované čísla. Podľa vyžrebovaného poradia súťažiaci individuálne predstupujú pred odbornú porotu. Prejav musí obsahovať najmenej 10 viet prednesených naspamäť. Po skončení svojho vystúpenia zostáva každý súťažiaci v miestnosti, kde súťaž prebieha, aby počul ostatné rečnícke prejavy a lepšie pochopil hodnotenie poroty.
6. Vyhlásenie výsledkov aj s krátkym vyhodnotením súťaže je verejné. Odborná porota odovzdá organizátorovi súťaže všetky hodnotiace hárky aj s prácami žiakov.
7. Predsedovia obvodného a krajského kola sa riadia Metodicko-organizačnými pokynmi OSJL pre príslušný školský rok.

Hodnotenie úloh

Za každú správnu odpoveď udeľuje odborná porota body podľa kľúča.

Písomná časť súťaže (max. 40 bodov)

1. Práca s textom (max. 25 bodov)

Za každú správnu odpoveď udeľuje odborná porota 1 bod. Maximálny počet bodov je 25.

2. Transformácia textu (max. 15 bodov)

Ak súťažiaci nedodržia žáner a tému, nebude táto časť hodnotená.

Za každú hodnotenú zložku udeľuje odborná porota max. 3 body. Počet bodov sa úmerne znižuje pri chybe a nedodržaní nasledovných kritérií:

- Dodržanie žánru a témy
- Výstižnosť
- Originalita textu
- Jazyková zložka (lexika, gramatika a štýl)
- Pravopis

Ústna časť (max. 15 bodov)

Za každú hodnotenú zložku udeľuje odborná porota max. 5 bodov. Pre hodnotenie žiakov použijú členovia odbornej poroty pomocnú tabuľku pre hodnotenie ústnej časti súťaže, zverejnenú na stránke www.olympiady.sk v časti OSJL/Tlačivá. Počet bodov sa úmerne znižuje pri chybe, resp. nesplnení úlohy o 1 bod. Súťažiaci môže dosiahnuť max. 15 bodov.

Hranica úspešnosti súťažiacich sa stanovuje na **40 bodov** z max. možného počtu 55 bodov. Pri dosiahnutí **40 bodov** sa súťažiaci stáva **úspešným riešiteľom**.

Autori: PhDr. Eva Vrbanová, RNDr. Roman Lehotský, Mgr. Natália Nemcová

Vydal: Slovenská komisia Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry, Bratislava 2012